

Érkezett: 2022. 01. 28.

Ügyirat száma: 22-02/2022

Ügyintézős

BESZÁMOLÓ

MŰVÉSZETEK HÁZA VESZPRÉM

2021

Grászli Bernadett igazgató

2022. január 28.

Tartalom

Művészetek Háza Művelődési Ház és Kiállítóhely Veszprém

A 2021. évi intézményi működés bemutatása	2
Működési köre	2
Humán erőforrás / személyi feltételek	3
Továbbképzés, tanulmányok	3
Tárgyi feltételek	4
Infrastruktúra	5
Intézményi gazdálkodás	6
Pályázati tevékenység	8
Látogatóstatisztika	10
Teljesült műszaki feladatok, intézményi tervek	10
Intézményi működés a karantén időszakában	11
Megvalósult programok	12
Időszaki kiállítások	12
Irodalmi programok	18
Horizontális és közösségsszervező törekvéseink.	30
Múzeumpedagógia	32
Hungarikum-program / Tegulárium	35
Nemzetközi kapcsolatok.	36
Szakmai tanulmányutak	37
Európa Kulturális Fővárosa 2023 pályázatok	39
Európai Uniós pályázat	41

A 2021. évi intézményi működés bemutatása

A Művészetek Háza Veszprém olyan több funkciós művelődési ház, amely kiállítótereket, alkotóműhelyeket üzemeltet, letéti gyűjteményeket gondoz, könyvkiadói tevékenységet folytat, kiállításokat szervez és saját kortárs képzőművészeti kollekcióval is rendelkezik.

Működési köre: Veszprém Megyei Jogú Város közigazgatási területe. Irányító szervének neve, székhelye: Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzatának Közgyűlése 8200 Veszprém, Óváros tér 9. Típus szerinti besorolása a tevékenységek jellege alapján: közszolgáltató, közintézmény.

A Művészetek Háza Veszprém intézmény Veszprém Megyei Jogú Város közigazgatási területén, a várnegyedben hat kiállítóhellyel rendelkezik:

- Modern Képtár – Vass László Gyűjtemény és emeleti galériája
- Csikász Galéria,
- Dubniczay-palota,
- Várgaléria,
- Magtár,
- Tegulárium.

Az intézmény székhelye:

- 8200 Veszprém, Vár utca 17.

Telephelyei:

- központi iroda: 8200 Veszprém, Vár utca 11.
- Kazánház, öltöző, raktár: 8200 Veszprém, Vár utca 15.
- Várkert Étterem a hozzátartozó teraszokkal: 8200 Veszprém, Vár utca 13.
- Miklós utcai műteremlakás és kiállítóhely: 8200 Veszprém, Miklós utca 18.
(Szilágyi László festőművész hagyatéka)
- Modern Képtár – Vass László Gyűjtemény: 8200 Veszprém, Vár u. 3-5-7.
- Csikász Galéria: 8200 Veszprém, Vár u. 17.

- Dubniczay-palota: 8200 Veszprém, Vár u. 29. Várgaléria / Magtár/Tegulárium.

Humán erőforrás / személyi feltételek:

A művelődési házban 21 fő heti 40 órában, 2 fő heti 20 órában, 1 fő a VKSZ állományában foglalkoztatott dolgozik. Ebből 2 fő vezető (igazgató, szakmai igazgatóhelyettes), 1 fő műszaki csoportvezető, 7 fő szakmai munkatárs (2 fő vezető + 5 fő alkalmazott) munkakörben tevékenykedik. 2021. május 1-től az intézmény állománya 1 fő művészeti kutató határozatlan státuszával bővült. Az intézményben az alábbi munkaköröket töltötték be a munkavállalók: 1 fő igazgató, 1 fő szakmai igazgatóhelyettes, 1 fő közművelődési munkatárs (művészeti referens), 1 fő közművelődési / művészeti munkatárs (múzeumpedagógus), 1 fő közművelődési munkatárs (marketing- és reklámmenedzser), 1 fő képzőművészeti referens, kulturális menedzser, 1 fő művészeti kutató/tudományos kutató, 1 fő irodavezető (igazgató személyi titkára), 2 fő gazdasági munkatárs, 1 fő műszaki csoportvezető, 2 fő takarító, 1 fő műszaki karbantartó – szakmunkás (a VKSZ állományában), Modern Képtár – Vass László Gyűjtemény, 3 fő kulturális asszisztens, jegypénztáros, Dubniczay-palota: 1 fő művészettörténész, művelődésszervező, 1 fő vezető kulturális asszisztens, 1 fő vezető kulturális asszisztens helyettes, jegypénztáros, 5 fő kulturális asszisztens (ebből: 2 fő heti 20 órában).

Az intézmény vezetői 2021 évben: 2021. július 29-ig Hegyeshalmi László, 2021. július 30-tól 2021. november 14-ig Kilián László. 2021. november 15-től intézményünk új, kinevezett igazgatója Grászli Bernadett lett.

Továbbképzés, tanulmányok:

Grászli Bernadett: közművelődési szakember I. OKJ. /360 óra / közművelődési további szakképzettség megszerzése, NMI, 2021. 3. negyedév

Dohnál Szonja, Grászli Bernadett, Sörös Marian: tanfolyam jellegű szakmai továbbképzés /60 óra/amatőr művészeti csoportok mentorálása, NMI, 2021. 2. negyedév

Némethné Pajer Orsolya: tanfolyam jellegű szakmai továbbképzés /16 óra/projektmenedzsment alapjai, 2021. 2. negyedév

Áfrány Gábor, Dohnál Szonja, Hegyeshalmi László, Némethné Pajer Orsolya: angol nyelvi EKF tanfolyamok folyamatban, Katedra Nyelviskola

Dohnál Szonja, dr. Herth Viktória, Sörös Marian: tanfolyam jellegű szakmai továbbképzés / OMMIK: Gyűjteményi nyilvántartások és gyűjteménykezelés 1-2. kurzus (MuseumLearning), 2021. 1. és 4. negyedév

Dohnál Szonja, Némethné Pajer Orsolya, Sörös Marian: tanfolyam jellegű szakmai továbbképzés / OMMIK: Bevezetés a Múzeumi Spektrumba (30 óra), 2021. 2-3. negyedév

Dohnál Szonja: tanfolyam jellegű szakmai továbbképzés / OMMIK / állományvédelmi továbbképzés, 2021. 4. negyedév

Sörös Marian: Excel táblázatkezelő kezdőknek tanfolyam / NYITOK Mobil Oktatási Rendszer, 2021. 03. 26. – 2021. 05. 07.

Múzeumi hírnévépítés és kommunikáció workshop Szőke Katalinnal / OMMIK, 2021. 06. 22. – 2021. 07. 06.

Kommunikáció c. kurzus (MuseumLearning) / OMMIK, 2021. 10. 20. – 2021. 11. 01.

Projektmenedzsment a múzeumban c. kurzus (MuseumLearning) / OMMIK, 2021. 10. 20. – 2021. 11. 02.

Europe and young people: How citizenship works in the European context? / SALTO/ MOOC, 2021. 11. 15.– 2021. 12. 23.

Reconciliation for Development / SALTO/ Asfar: RESOLVE, 2021. 11. 16. – 2021. 12. 22.

Legyél te is mentor! online műhelymunka / Erasmus + Ifjúság, 2021. 11. 22. – 2021. 11. 24.

Train the Trainers: Inlining Online Processes / SALTO: TCA21- 082 Erasmus +, 2021. 11. 19. – 2021. 12. 17.

Tárgyi feltételek:

Az intézmény rendelkezik a múzeumi gyűjteményi, kiállítási, múzeumpedagógiai és művészetpedagógiai tevékenység ellátásához szükséges alapvető eszközökkel és egyéb tárgyi feltételekkel (számítógépek, fényképezőgép, műtárgyszállításra is alkalmas gépjármű, szakmai anyagok és eszközök a múzeumpedagógiai és művészetpedagógiai foglalkozásokhoz).

Az intézmény fő- és alaptevékenységi köreinek ellátásához szükséges infrastrukturális feltételek felsorolása:

Infrastruktúra

Művészetek Háza Veszprém Művelődési Ház és Kiállítóhely

Irodaház, Veszprém, Vár u. 11.

- irodák 91,0 m²

Főépület (Simoga-ház) Veszprém, Vár u. 17.

- Csikász Galéria 128,5 m²

Klubövezet

- előtér I. 22,2 m²

- munkaszoba 25,4 m²

- klub-előadóterem 36,0 m²

- képzőművész előtér 23,7 m²

- raktár 10,2 m²

- Veszprémi Vizuális Műhely 43,2 m²

Összes alapterülete: 289,2 m²

Modern Képtár – Vass László Gyűjtemény

Veszprém, Vár u. 3-5-7.

Összes alapterület 470,00 m²

A Várkert Étterem épülete

Veszprém, Vár u. 13.

Várkert Étterem 232,0 m²

Szabadtéri színpad 67,5 m²

Pincegaléria 86,0 m²

Dubniczay Palota – Veszprém, Vár u. 29.

Kiállítótermek, iroda, kiszolgálóterek, udvar, földszint, kiállítótermek 105,03 m², Egyéb terek 258,75 m², Kapualj 69,26 Földszint összesen: 433,04 m²

I. emelet, kiállítóter 381,59 m², egyéb terek 81,00 m²

I. emelet összesen: 462,59 m²

II. emelet, kiállítóter 178,28 m², egyéb terek 97,12 m²

II. emelet összesen 275,40 m²

A Dubniczay-palota összes alapterülete: 1.171,00 m²

Hasznos alapterület (kiállítóterek): 664,90 m²

Öltöző, raktár – Veszprém, Vár u. 15. 35,0 m²

Intézményi összes alapterület 3229,5 m². Az összesből hasznos alapterület: 2284,1 m²

Intézményi gazdálkodás:

A Művészetek Háza Veszprém Megyei Jogú Város Önkormányzata fenntartása és irányítása alatt álló, nem önállóan gazdálkodó költségvetési szerv. A fenntartó által meghatározott szakmai feladatait a közgyűlés által jóváhagyott éves elemi költségvetési terv szerint finanszírozza és látja el. Gazdasági feladatait a *Veszprémi Intézményi Szolgáltató Szervezettel* kötött megállapodás alapján végzi. Az éves költségvetési terv összeállítása az intézmény vezetői és az intézményben foglalkoztatott gazdasági munkatársak közös munkájának eredménye, amelyet az elkészítésének módját és dokumentumait meghatározó, hatályos jogszabályok alapján készíti el. Számos hazai és EU-s pályázat során nyert támogatás növelheti évről évre a bevételeit. A jelentős önkormányzati támogatás az intézmény anyagi forrásának elengedhetetlen része. Az intézmény a szakmai működés finanszírozását a (kiállítások, katalógusok, irodalmi kiadványok, könyvek, periodika- és a gyűjteménygyarapítás) a Nemzeti Kulturális Alap által támogatott önrész nélküli pályázatok során elnyert forrásokkal egészíti ki. E pályázati források nélkül nem biztosított az intézmény sokrétű, szakmai működése.

Gazdálkodási adatok:

Bevételek	
	adatok E Ft-ban
Megnevezés	2021 év
<i>1/1. Támogatások Áht. belülről összesen (B1+B2):</i>	<i>25 337</i>
<i>1/2. Működési bevételek összesen (B4):</i>	<i>9 719</i>
<i>1/3. Felhalmozási bevételek (B5)</i>	<i>0</i>
<i>1/4. Átvett pénzeszközök összesen (B6+B7):</i>	<i>8 300</i>
1. Intézményi bevételek összesen:	43 356
2. Előző évi költségvetési maradvány (B8131)	19 910
3. Központi, irányító szervi támogatás (B816)	137 201
BEVÉTELEK ÖSSZESEN:	200 467

Kiadások	
	adatok E Ft-ban
Megnevezés	2021.év
1. Személyi juttatások összesen (K1):	99 386
2. Munkaadót terhelő járulékok és szociális hozzájárulási adó (K2)	14756
3. Dologi kiadások összesen (K3):	53 319
4. Ellátottak pénzbeli juttatásai (K4)	0
5. Egyéb működési célú kiadások (K5)	0
6. Beruházások (K6) (3. melléklettel egyezően) Áfa rész	13 641
7. Felújítások (K7)	
8. Egyéb felhalmozási célú kiadások (K8)	0
KIADÁSOK ÖSSZESEN:	181 102

Pályázati tevékenység:

2020-ról áthúzódó és 2021-ben elnyert támogatások

- "CLLD Pályázat 11748007-16880708-10040007": 15 000 000 Ft

/Átvitt támogatásrész 2022 évre: 7 500 000 Ft/

- Géczi János és Kubassek János Cholnoky Jenő életrajzának megjelentetése /NKA: 500 000 Ft
- Botár Attila: Úszómester néhány szezonra, regény /NKA: 350 000 Ft
- ERASMUS + Madridi tanulmányút: 1 878 760 Ft
- MHV Kortárs gyűjteményének gyarapítása / NKA: 2 000 000 Ft

- Első Magyar Látványtár 30 éves jubileumi kiállításának megrendezése / NKA: 500 000 Ft

/Átvitt támogatásrész 2022 évre/

- Klimó Károly tárlatának megvalósítása és katalógus készítése / NKA: 500 000 Ft
- Somody Péter kiállításának megvalósítása és katalógus megvalósítása / NKA: 920 000 Ft
- Babinszky Csilla kiállításának megvalósítása / NKA: 500 000 Ft
- Nádler István kiállításnak megvalósítása és katalógus készítése / NKA: 500 000 Ft

/Átvitt támogatásrész 2022 évre/

- V8 csoport kiállításának megrendezése / NKA: 400 000 Ft
- Halász Péter Tamás kiállításának megvalósítása / NKA: 700 000 Ft
- Az Olvasólámpa c. irodalmi rendezvénysorozat megrendezése: 800 000 Ft
- Fenyvesi Ottó 66 válogatott versei kötet / NKA: 600 000 Ft
- Szócsízió-névmágia vetélkedősorozat megvalósítása / NKA: 400 000 Ft
- Csányi Erzsébet: Vajdasági diptichon kötet megjelentetése / NKA: 400 000 Ft
- Ujj Zsuzsi: Selftimer fotókiállítása / NKA: 500 000 Ft
- Gerhes Gábor: Négy elem - triptichon c. alkotás megvásárlása / NKA: 750 000 Ft
- Vár Ucca Műhely folyóirat 72., 73. számának megjelentetése VMJV/EKF program: 750 000 Ft
- Intézményi kapacitásfejlesztés EKF 2023: 2 999 700 Ft
- A hagyományokon túl. Cholnoky Jenő kötet kiadása / EKF pályázat: 3 500 000 Ft
- Művészetén túl / EKF pályázat: 5 000 000 Ft
- Érintkezések/Contacts kortárs ékszer- és textilkiallítás és katalógus / NKA: 800 000 Ft

/Átvitt támogatásrész 2022. évre/

- Bokros Júlia keramikus művész kiállítása / NKA: 500 000 Ft
- Vár Ucca Műhely c. sajtótermék 2021.évi megjelentetésére / NKA: 2 000 000 Ft

- Fake landscapes meghívásos pályázat kiállítása a Szilágyi László utcagalériában / NKA: 400 000 Ft

/Átvitt támogatásrész 2022. évre/

- Matzon Ákos kiállítása, katalógus kiadása / NKA: 400 000 Ft

/Átvitt támogatásrész 2022. évre/

- Szócsízió-névmágia vetélkedősorozat megvalósítása / NKA: 200 000 Ft

/Átvitt támogatásrész 2022. évre/

2022-re már megítélt támogatások

- Borkovics Péter és Bokros Júlia alkotásainak megvásárlása / NKA: 2 480 000 Ft
- Jokesz Antal műveinek megvásárlása / NKA: 1 200 000 Ft
- Olvasólámpa irodalmi est / NKA: 1 000 000 Ft
- Péntek Imre: Elpergő évek nyomában, könyvkiadás / NKA: 600 000 Ft
- L. Móger Tímea Örökfa, könyvkiadás / NKA: 500 000 Ft
- Pollágh Péter: RÉGISÉG, könyvkiadás / NKA: 500 000 Ft

2021. évben elnyert pályázati támogatás: 25 998 760 Ft, ebből 2022. évben kerül felhasználására 18 080 000 Ft.

Látogatóstatisztika:

(Az intézmény a pandémia miatt 2021. május 13-tól 2021. december 20-ig fogadta látogatóit.)

Dubniczay-palota, Várgaléria, Magtár, Tegulárium	8366 fő
Modern Képtár - Vass László Gyűjtemény	1325 fő
Csikász Galéria	778 fő
Múzeumpedagógiai foglalkozások	317 fő
Egyéb, ingyenes szabadtéri rendezvény	650 fő
Összesen:	11324 fő

Teljesült műszaki feladatok, intézményi tervek:

A 2021-re tervezett intézményi műszaki feladatok (VKSZ feladatellátás) a Simoga-ház (Csikász Galéria) utcafronti része ereszcatornáinak felújítása valósult meg.

Intézményi működés a karantén időszakában:

A Művészetek Háza Veszprém Művelődési Ház és Kiállítóhely a törvényi szabályozásnak megfelelően 2020. november 11-től 2021. május 12-ig zárva tartott, nem fogadott látogatókat. Az első nyilvános rendezvényt, Somody Péter önálló kiállításának megnyitóját május 21-én, szabadtéren a járványügyi szabályozások szerint tartottuk meg. A veszélyhelyzet idején a Vizuális Műhely / W:I:M/ online formában, két kurzus kertében folytatta tevékenységét, folyamatosan oktatta az alkotó- és képzőművészeti felvételt készülő fiatalokat. A szakmai munkatársak az otthoni munkavégzés során áttekintették és frissítették a művelődési ház szabályzatait. E munkafeladatok elvégzése segítette az intézményt abban, hogy a 2021 májusában megkezdett és decemberben lezárt Állami Számvevőszék által végzett ellenőrzésen „jól megfelelt” értékelést kapott. A „home office” idején áttekintettük és csoportosítottuk az intézmény fotódokumentációit. A közösségi médiában ismeretterjesztő sorozatot indítottunk a veszprémi közterületen álló szobrok és az időszak kiállításán szereplő Irokéz Gyűjtemény műalkotásainak bemutatására. Rendszerezettük az intézmény remittendaállományát és kiállítási installációit. Átnéztük és kiegészítettük honlapunk archívumát, könyvajánlóit, megkezdődött a honlap angol nyelvű fordítása.

A járványügyi helyzetre vonatkozó intézkedéseivel a Művészetek Háza Veszprém 2021-ben, a világjárvány második évében is fokozott figyelmet fordított a törvényi szabályozásnak megfelelő intézményi működésre. /A gyakori kézmosás kommunikálása, a fizikai távolságtartás lehetővé tétele, védőfelszerelések használata: kesztyű, maszk, papír zsebkendő./ A munkavállalók számára biztosítottuk a biztonságos munkakörülményeket, illetve az otthoni munkavégzés lehetőségét.

A következő protokoll betartására törekedtünk:

- munkaszervezésnél tisztítási, takarítási és fertőtlenítési protokoll létrehozása,
- személyzet tájékoztatása, betanítása, szükséges eszközök, szerek biztosítása,
- szellőztetés biztosítása,
- kiadványok digitális biztosítása,

- kapacitási korlátozások a látogatók számára,
- munkavégzés szabályainak frissítése és a stáb támogatása,
- ajánlások aktív gyűjtése és alkalmazása,
- a legfrissebb kormányzati intézkedések, jogszabályok ismerete,
- az alkalmazottak segítése, hogy egészségesek maradjanak,
- az alkalmazottak mentális egészségének megőrzésének támogatása,
- egyenlőség és igazságosság megteremtése, megtartása a járványhelyzet idején is,
- érthető és jól látható információ a látogatások irányáról, lehetőségeiről.
-

Megvalósult program

Időszaki kiállítások

Modern Képtár – Vass László Gyűjtemény

Klimó Károly: Kicsi és Nagy

A 21. század legnagyobb pandémiája, a COVID-19 járvány nagyobb hatást gyakorolt az emberiségre, mint azt valaha is képzelni mertük. Mi más foglalkoztathatja ebben a helyzetben a művészt, mint a korlátok, a félelem, a bizakodás. Ezek fogalmazódnak meg Klimó Károly utóbbi időben készült munkáin.

A kiállítás kurátora: Hegyeshalmi László

Hommage á Barcsay

A Vass-gyűjtemény időszaki kiállítóterében 2022. március 5-ig látható az ismert képzőművész és egyetemi tanár, Barcsay Jenő munkássága előtt tisztelgő időszaki kiállítás. A tárlat különlegessége, hogy tanítványai és tisztelői munkáikkal emlékeznek egykori mesterükre. A tárlaton bemutatásra kerülnek Barcsay Jenő, Bak Imre, Balogh László, Véra Cardot, Deim Pál, Fajó János, Gyarmathy Tihamér, Haász István, Hajdú László, Hencze Tamás, Hetey Katalin, Konok Tamás, Lantos Ferenc, Marosán Gyula, Maurer Dóra, Vera Molnar, Nádler István és Pajzs Péter alkotásai.

A kiállítás kurátorai: Vass László és Hegyeshalmi László.

Somody Péter „sietni akarsz, de látod, hogy lassú vagy”

Somody Péternek 2006-ban volt itt egyéni kiállítása. Jól ismeri a kiállítóteret, de újra eljön, felméri, fényképezi. Visszautazik Pécsre. Napjai az egyetemi oktatással és késő esti, éjszakai festéssel telnek. Gondolataiban, képzeletében ott vannak az új kiállítás képei. Festés közben újra és újra jön a felismerés: „sietni akarsz, de látod, hogy lassú vagy”.

Somody Péter veszprémi kiállításának huszonhét műve - néhány kivételtől eltekintve - 2020/2021-ben keletkezett és most kerül közönség elé. Somody új művein is megjelenik az expresszív festészeti nyelv, az informel, a geometrikus absztrakció formavilága. A homogén színtelületek, a reduktivitás, az intenzív színhasználat, melyek Somody korábbi festményeinek is jellegzetes alkotóelemei.

A kiállítás kurátora: Hegyeshalmi László

Babinszky Csilla: Színe és fonákja

A kiállítás elsősorban Babinszky Csilla újabb műveire fókuszál, de munkásságának különböző fontosabb műveit is bemutatja. Babinszky műveit az illúzióval való játék, a szem becsapása jellemzi, ami metaforikus jelentést is hordoz, a valóság és a látszat közti ingázás, az illúzió illúziója. Babinszky Csilla grafikus érzékenysége ugyan szembetűnő, mégis sokféle művet készít, többféle témában és technikával, így a legkevésbé sem felel meg a brandi állandóság elvárásának.

A kiállítás kurátora: Bordács Andrea és Áfrány Gábor

Erik Kressnig: Testünk a mérce / Öt tér – akár a kéz

Eric Kressnig (1973) Bécsben élő és alkotó képzőművész. Munkássága az 1960-as évek amerikai minimalizmusával rokon; a testek, a vonalak, a felületek kapcsolatát, egymáshoz való viszonyát vizsgálja és mutatja be rendkívül izgalmas módon, kilépve a térbe. Művészetében ötvözi a festészet, installáció és az objekt műfaját, szigorúan követve az absztrakció szabályait, miközben a legkülönbözőbb anyagokat használja: fát, fémet, műanyagot, üveget, szitanyomatot.

A „Testünk a mérce / Öt tér – akár a kéz” című kiállítás kifejezetten helyspecifikus installációként jön létre a Művészetek Háza Veszprém történelmi épületének öt kiállítótermében, a Csikász Galériában. Minden egyes teremben különböző anyagú és formájú műveket – festményeket, szobrokat, fotókat, installációkat – találunk. A teljes kiállítás egy alapvető kérdés köré épül, ami a konkrét művészet nyelvével, hagyományával függ össze, illetve Kressnig munkásságában az állandóságot képviseli.

A kiállítás kurátora: Dohnál Szonja

Halász Péter Tamás: SOI+

Az avantgárd utópiák szertefoszlottak. A design elérte a genetikai kódot. Antropocén – az emberi tevékenység a Föld ökoszisztémáira gyakorolt jelentős és globális hatása nem kérdés.

A valósághoz való viszony nem változott évezredek óta, a balta se, csak a technológia lecserélte acélra a követ. A kultúra díszletei takarják az erőszakra épülő szerkezetet.

Halász Péter Tamás (1969) a Magyar Képzőművészeti Egyetem festő szakán végzett Maurer Dóra tanítványaként 1998-ban. Halász Péter Tamás előszeretettel készít olyan mérnöki precizitással tervezett különleges installációkat, amelyek társadalmi, gazdasági, ökológiai problémákra mutatnak rá. Gyakran nyúl a minap még használt, majd hamarosan elavultnak ítélt, kiselejtezett gépi alkatrészekhez, de nemesebb anyaggal – köztük a gránittal – is dolgozik. A különböző fizikai szituációk modellezése, a szokatlan anyag- és formatársítások mélyen átgondolt kérdésfelvetéseken alapulnak. Egy-egy műalkotásában első látásra meghökkentő, ugyanakkor egymáshoz képest meglepően logikus jelentésrétegek összegeződnek.

A kiállítás kurátora: Áfrány Gábor

Várgaléria

Korinek Gergely / STOCK

Korinek festészete sok kortársához hasonlóan a könnyen és végtelen mennyiségben elérhető forrásokat használja; a fotókat, internetről, magazinokból, plakátokról. Innen a kiállítás címe is: STOCK.

Mintakészletében meghatározó szerepe van annak, hogy húsz évet töltött a marketing, brand design területén, profi grafikusként. Nem csupán fogyasztója, de előállítója is a felhasznált materiáknak. Ezen a kiállításon a legfrissebb műveit mutatja be a hazai közönségnek.

A stockfotó a képeknek egy típusa: kereskedelmi forgalomban kapható professzionális minőségű klisék minden elképzelhető témában és kompozícióban. Ismertetőjegyei a személytelenség, variabilitás, profizmus, sablonosság. Érzelemnélküliség, objektivitás, egy érzem, hangulat kicsikarására futószalagon elkészített giccsfotón. Korinek élvezettel használja az efféle kompozíciókon előforduló suta emberi együttléteket, amint a profin beállított alakok között láthatóan semmi kapcsolat nincs.

A kiállítás kurátora: Hegyeshalmi László

Ujj Zsuzsi / Selftimer

Ujj Zsuzsi Veszprémben született, a városhoz több szalon is kötődő művész, akinek eddig még nem volt kiállítása a Művészetek Házában, sőt az utóbbi évtizedekben Veszprémben sem.

Ujj Zsuzsi fotós, keramikus, performer, dalszerző és alternatív rockzenész, a magyar zenei és művészeti underground különleges alakja. A korai, főleg 80-as évekből származó performanszfotóinak képi világa és mondandója nem illusztrálja a már ekkoriban is születő verseket, szövegeket, hanem azokkal egyenrangúak, saját, ráadásul nagyon is erőteljes, önálló világot teremtenek. Ujj Zsuzsi képzőművészeti munkái kizárólag fekete-fehér, általában nagy méretű fotókra, illetve mozgóképes művekre korlátozódnak. „Fotózással 1985 és 1991 között foglalkozott kizárólag: ő instruált és őt fotózták vagy önkidő segítségével fotózta saját magát. Egyszerre alanya és tárgya is állításainak. Azon túl, hogy alkotásaival a nőművészet nemzetközi irányzataihoz is kapcsolódik, egyes darabokat külföldön is kiállítottak: 2009-ben a bécsi MUMOK Gender Check című, átfogó tárlatán, majd a londoni Tate Modern A Bigger Splash: Painting after Performance Art kiállításán mutatták be néhány alkotását, többek között Jackson Pollock, David Hockney és Cindy Sherman művei mellett.

A kiállítás kurátorai: Áfrány Gábor és Dohnál Szonja

Kádár Tibor: Metamorfózis

Kádár Tibor Metamorfózis című kiállítását 2021. szeptember 22-én, szerdán 17 órakor nyitottuk meg a Dubniczay-palota Várgalériájában. A tárlaton nagyrészt az utóbbi időszakban készült alkotásait mutattuk be. Változatos technika – akvarell, olaj, diófafác, tus, ezüst, toll – és témaválasztás jellemezte a kiállítás képeit. Az absztrakt és a figurális nyelv között Kádár Tibor tökéletes arányérzéssel találta meg az egyensúlyt. Az elmúlt évek történései mindannyiunk éltét átalakították, ez a változás átszűrődött a műveken. Bartók Béla zenéje által inspirált mozgalmas, ritmusos kompozíciók mellett megjelentek kedvenc költője, Dsida Jenő versei, átlényegített portrék, absztrahált tájképek egyaránt. A kis méretű, bensőséges hangulatot árasztó, vegyes technikával készült alkotások láttelepei a kornak, melyben élünk. A kiállításon egyszerre érződött a magány, az elszigeteltség és az együttlét öröme, az élet szeretete.

A kiállítással egyúttal köszöntöttük 2021-ben 75-ik születésnapját ünneplő kiváló festőművészt. A megnyitót követően Tömöry Péter mutatta be Banner Zoltán Kádár Tiborról írt legújabb kötetét.

Kádár Tibor évek óta súlyos betegséggel küzdött. A kiállítás zárását megelőzően, 2021. október 20-án a művész elhunyt. Tiszteletére a kiállítást a temetés napjáig meghosszabbítottuk és ingyenesen látogathatóvá tettük.

A kiállítás kurátora: Dohnál Szonja

Karátson Gábor: Faust

A Várgalériában nyílt kiállítás a hatvannégy képen kívül elsőként mutatja be Karátson 1969-ben, szintén a Fausthoz készült tizenhárom linómetszetét is. A kiállítást az illusztrációk alapjául szolgáló Faust-idézetek, s a művésztől készült fényképek egészítik ki.

Karátson Gábor a 20. századi magyar képzőművészet egyik legsokoldalúbb alkotója volt. Író, műfordító, filozófus, orientalista, környezetvédő s nem utolsósorban festő és grafikus. Grafikus életművének egyik legnagyobb műve Goethe Faustjának az illusztrálása volt.

Az Európa Kiadónál 1980-ban megjelent két kötet 64 akvarellje és ceruzarajza Goethe nagy lélegzetű művének egészen egyedi értelmezését nyújtja.

A színes és monokróm lapok Goethe színtanának és színelméletének megfelelően, a színek szimbolikája révén elevenítik meg a drámai költemény egyes szakaszait. A színes Faust ráadásul teljesen egyedülálló a művészettörténet klasszikus, fekete-fehér Faust-illusztrációinak sorában is.

A tárlat a MANK Magyar Alkotóművészeti Közhasznú Nonprofit Kft. és a Művészetek Háza Veszprém közös szervezéseként, a Karátson Gábor Archívum és Kutatóműhely művészeti programjaként jött létre. Kuratórium: Granasztói Szilvia, Karátson Dávid, Karátson János.

A kiállítás kurátora: Bellák Gábor

Magtár

Bokros Júlia: Balatoni színek

Bokros Júlia 1966-tól készít kerámiákat, melynek technikáját önállóan sajátította el. A Zsolnay-féle eozintechnika lehetőségeit újíította fel, mely munkában eszmei mesterének Zsolnay Vilmost tekinti. Falburkolatait, faliképeit, szobrai és kerámiaalkotásait többségében a Zsolnay-kerámiák eozinmázás technikájának egyéni változatával készíti. Az eozin az aranszíntől a rózsabogárzöldig színjátszó, fényesen csillogó vagy matt kerámiamáz.

A kiállítás kurátora: Dohnál Szonja

Városi tulajdonú műalkotások kezelése

A köztéri alkotások nyilvántartása – ahogy a városban látható művek száma – folyamatosan bővül. 2021. március 31-től azonban eggyel kevesebb képzőművészeti alkotás látható a belvárosban. Pogány Géza Tábornút című, műgyantás cementből készült, 220 x 670 cm-es méretű reliefje lebontásra került a Kossuth utca 21. számú ház homlokzatáról. A bontás szakszerűen, a mű minimális sérülésével, többszörösen dokumentálva történt. Az alkotást a Laczkó Dezső Múzeum őrzi.

A SÉD könyvek sorozat első darabjaként megjelent Csuhai István Szobornék városa című könyve. A nagy sikert aratott a kiadványt a Művészetek Házában mutatták be, majd szeptember 14-én Csuhai István és Herth Viktória közös szoborsétán beszélgettek a könyvben szereplő néhány – az egyetemi városrészben lévő – szoborról.

A városi önkormányzat tulajdonában lévő képzőművészeti alkotások száma 2021-ben nem gyarapodott. A pandémia miatt akadozva folytatódott az intézményeknél letétben lévő alkotások állapotának ellenőrzése. November 10-én nyílt meg a Csendnapok keretében a Dubniczay-palota Magtár terében a Csendkiállítás, amelyen a városi tulajdonú művek közül 24, csend tematikájú művet mutattunk be. Ezek nagy részét veszprémi vagy veszprémi kötődésű alkotó készítette, többek közt Vágfalvi Ottó, Csizmadia Zoltán, Bognár Zoltán, Bojtor Károly.

A Csermák Antal Zeneiskolában több mint 40 képzőművészeti alkotás volt a nyilvántartás készítésének idején. Az épület felújítását megelőzően, 2020-ban az igazgató úr kérésére valamennyi alkotást elhoztuk az épületből, azokat a Művészetek Házában raktároztuk. 2021 őszén a felújított épületben próbáltuk megkeresni a műalkotások helyét. Az iskola vezetőivel egyetértésben úgy látjuk: az épület belső terei szisztematikusan átgondolt rendszerű, stílusos, modern megjelenéssel rendelkeznek. Ad hoc módon elhelyezett műalkotások csak rontanának az összhatáson. Néhány ikonikus, kifejezetten a zeneiskola számára készült alkotás – például Hoffer Ildikó Muzsikuspalánták című kerámiareliefje, Argyelánné Szakály Margit Hegedűszonáta című kisplasztikája – számára még keressük a megfelelő helyet az épületben.

A 2017-ben készült nyilvántartásban évek óta található egy ellentmondás. Azok a művek, amelyek az intézményekben bekerülési összeggel voltak nyilvántartva, a mai napig csak ezzel az összeggel szerepelhetnek a nyilvántartásban. Azok a művek, amelyeket a nyilvántartás elkészítése után a szakmai bizottság értékelt föl, a 2010-es évek árszintjén szerepelnek. A művek értékeinek, árainak egységesítése véleményünk szerint feltétlenül szükséges.

Irodalmi program

Szerencsére a járvány, a karantén ellenére könyvkiadás tekintetében rekordévet jelentett számunkra a 2021-es esztendő. Hét kötetet jelentethettünk meg sikeres pályázatainknak köszönhetően.

Vár Ucca Műhely (folyóirat)

A Vár Ucca Műhely folyóirat 2021. évi négy száma a különleges körülmények között is sikeresen költségfedezettel és a határidők betartásával megjelenhetett.

A tavalyi négy szám a 71. számmal indult a Nemzeti Kulturális Alap, illetve a VEB2023 Európai Kulturális Főváros (Veszprém város) támogatásával, miként a 72., 73. és 74. is ilyen kondíciók alapján láthatott napvilágot. A különleges körülményeket a Covid-járvány, s a következtében bevezetett karantén jelentette. Számaink később jelenhettek meg, mivel a pályázati fedezetről szóló döntések is csúsztak. Júniustól kezdve állhattunk velük a közönség elé.

Technikailag továbbra is a kéziratok összeállítását a korrektúra követte még a tördelés előtt, majd a képanyagot rendeztük el, hogy a borítótervezés után induljon el nyomásuk. Ez a gyakorlat bevált, a munkák olajozottan mentek végbe, a további esetleges idővesztéseket csak a nyomdai kapacitás korlátai okoztak egyszer-egyszer. Arculatváltásra nem vállalkoztunk – olvasóink pozitív visszajelzései a jelenlegi képi-tipográfiai megjelenés mellett szólnak, ekként a közeljövőben nem tartjuk indokoltnak a módosítást. Példányszámunk nem változott, a célközönség elérésében is akadályokba ütköztünk a fent leírtak következtében. A Vár Ucca Műhely elektronikus elérését ugyanúgy biztosítjuk, miként az az előző években az előírásokhoz híven gyakorlatunkká vált.

A 71. Vár Ucca Műhely előzetes, pályázati vállalása az volt, hogy egy széleskörű TOP 10-et állítunk össze a 2020-as magyar szépirodalmi könyvtermés számbavétele céljából. Ezzel ugyanúgy orientálni kívántuk olvasóinkat, az irodalom iránt nyitott érdeklődőket, mint Könyvről könyvre rovatunkkal, hogy mit válasszanak maguknak olvasni valóik sorába.

Ebben a lapszámban sikerült megnyerni szerzőnek Nemes Z. Máriót. A költő még sok éve lapunknál közölte első verseit, akkor az irodalmi tehetséggondozás vállalásának szellemében, most azzal a céllal, hogy a pályán már elismerést szerzett alkotó költeményeiből ízelítőt nyújtsunk.

Az első blokkba került még Bali Péter néhány prózája, Domokos Tamás versei, illetve az említett TOP 10, amely rangsorolást tizenhárom irodalmártól kaptuk meg: úgymint Reményi József Tamástól, Virág Zoltántól, Fűzi Lászlótól, Hörcher Esztertől, Mosonyi Katától, Bencze Erikától, Novák Anikótól, Orcsik Rolandtól, Fököli Gábortól, Bene Zoltántól, Bakonyi Istvántól, Németh István Pétertől és Czini Zoltántól.

A második blokkban a kritikai rovatban (Könyvtől könyvre) ugyancsak szélesebb körű áttekintést adtunk, ahol már az ismertető, recenziók közvetlenebb orientációja kapott szerepet.

Jeles irodalomtörténészek, irodalmárok írtak Tózsér Árpád, Bereményi Géza, Babarczi Eszter, Kilián László, Sándor Zoltán, Szűgyi Zoltán és Lencsés Károly legfrissebb könyveiről.

A záróblokkba szerkesztettük be Debreczeny György kollázsverseit, Stancsics Erzsébet kisprózáit, Csorba Béla és Bíró József verseit. Ide kerültek az elmélyülőbb tanulmányok, átfogó értékelések, visszatekintő elemzések: Ács Anna az Endrődi Sándor-, Németh István Péter a Mészöly Miklós- jubileumról emlékezett meg, illetve közreadtuk a Művészetek Háza Veszprém – Csikász Galériában bemutatkozó Somody Péter festőművész kiállításmegnyitójának szövegét Hegyeshalmi László pályatárs tollából.

Törekvéseinknek megfelelően összekapcsoltuk a szöveges vonatkozásokat a szám vizuális anyagával, minthogy a borítón és a belívben szereplő látnivalók Somody Péter munkáinak reprodukciói, változatai lettek.

A csúszások és a kapcsolatápolás és -építés tekintetében a karantén, majd home office szűkebb lehetőségei miatt nem tudtuk követni a 72. számmal kapcsolatos előzetes elképzeléseinket. A kényszerű bezártságra utalt ugyanakkor e számunk, hiszen az elmélyültebb, hosszabb témakövetés jegyében négy fontos és értékes tanulmány megjelentetésére vállalkoztunk.

A közelmúlt magyar költészetének tendenciáiról – a hagyomány és az értéktételezés fogalmi csomópontja köré rendezve a témakört – írt elméleti munkát Virág Zoltán irodalomtörténész, a Szegedi Tudományegyetem docense. Sziveri János (1954–1990) költő lírájának lényegi jellegzetességeiről az Újvidéki Egyetem BTK egyetemi tanára, Csányi Erzsébet irodalomtörténész adta közre nálunk tanulmányát. Németh István Péter irodalmár pedig Rubin Szilárd több regényét tette vizsgálata tárgyává. A tizenkét éve elhunyt íróról szóló írás a tanulmány, a visszaemlékezés és az esszéisztikus hangvétel egységberendezése. Egyúttal az objektív távolságtartás és a lenyűgöző életmű iránti tisztelet között talál egyensúlyt.

A legmarkánsabb és legformabontóbb anyag mégis Tevesz Lászlóé, aki a téma szakértőjeként avatottan és érzékenyen értekezik a rockkultúra történetéről, virágkorairól, válságairól. Az áttekintés kitér arra is, miként vonatkozik a beat/rocknemzedék szokás- és értékközege a jelenre – mi nosztalgia, mi az, ami a kortárs kultúrára is hat.

Ez utóbbi tanulmány témájával rokon közeget tárnak elénk a Groningenben élő fotóművész, Csetvei Klára képei.

A tematikus számok lehetőségének kénytelen-kelletlen feladása révén a 73. számnál is visszatértünk hagyományos lapszerkezetünkhöz, habár a Balaton tematikájú koncepció megvalósításáról nem mondtunk le.

A megvalósult szám kezdő egységében líra és epika váltják egymást. A költészetet itt Pollágh Péter, Nagy Lea, Törteli Réka, Vasas Tamás, Simek Valéria, Mórítz Mátyás képviseli, a prózát Röhrig Eszter, Szeles Judit, Rév Tamás és Fábián László.

A kritikai rovatban Bartuc Gabriella a Vonnegut testvérekről szóló G. Strand könyvről írt recenziót, amely Mészáros Ernő fordítása révén vált hozzáférhetővé magyarajkúak számára is. Bereményi Géza új kötetéről Csík Mónika kritikája olvasható a számban. Bakonyi István irodalomtörténész ajánlja figyelmünkbe Szűgyi Zoltán legfrissebb könyvét, majd Kiss Tamás A kollázsemler című kötetét ismerteti, kritizálja-méltatja Bencze Erika. Németh István Péter egy nagyobb lélegzetű tanulmánnyal tiszteleg Esterházy–Nádler Hét utolsó szó című munka előtt.

A lap képanyagát a hatvanadik születésnapját '21-ben ünneplő Csabai Tibor grafikusművész alkotásai adják. Ennek megfelelően adtuk közre Herth Viktória Reneszánsz ember című írását, amely a művész ajkai kiállításának megnyitójaként hangzott el.

A záróblokk a továbbiakban Mosonyi Kata, Mohai V. Lajos, Kilián László, Lencsés Károly, Kirilla Teréz, Szentgyörgyi László, Szilágyi Máté műveit tartalmazza. Külön ki kell emelni Tönköly József verseit. A költő visszatérő szerzőnk volt. A lap alapításától kezdve nagy örömmel fogadtuk/közzöltük munkáit. Tavalyi elhunyt szerkesztőségünknek is nagy veszteség.

A Vár Ucca Műhely tavalyi, utolsó száma a 74. volt. A Veszprém és Európa tematikus számról sajnos le kellett tennünk, bízva abban, hogy 2022-ben vagy 2023-ban lehetővé teszik a körülmények. Így lett ezen aktuális lapunk első harmadának anyagában a rendezőelv a szerkesztett verset-prózát váltogató változat csakúgy, mint az előző összeállításban. A klasszikusnak számító szerzők mellett a kitekintés jegyében több fordítás is olvasható. Tózsér Árpád szövegverseit Petrik Iván epikai munkája követi. Szauer Ágoston verscsokra után Cz. Milosz, J. Pessoa, Bob Dylan, Michael Castro és V. Kopicl versei jönnek. A fordítók Fenyvesi Ottó, Saitos Lajos, Gyukics Gábor.

A kritikai tematikájú írások Rakovszky Zsuzsa Boldog vég című és Petrik Iván Nővérsérülések című könyveivel foglalkozik. A kritikusok: Mosonyi Kata, illetve Hörcher Eszter. Németh István Péter Ágh István tapolcai diákeveit dolgozza fel, értelmezi tanulmányában.

Az utolsó egység ugyancsak értékes anyagokkal szolgál. Somogyi Csaba fiatal költő, lapunk felfedezettje négy verssel jelentkezik. Pistoli Leopold elbeszélésére nagy hatással voltak Krúdy Gyula írásai, miközben mégis saját hangot üt meg. Bence Lajos, a szlovéniai magyar irodalom ikonikus alakja két versével szerepel, míg Kozma Vince epikai művel gazdagítja lapszámunkat. A folytatásban Oláh Péter nagyobb lélegzetű művének egy részletét olvashatjuk. Csontos Márta verseit, Csák Gyöngyi és Szirmai Péter prózáját, majd Pál Péter képverseit csakúgy beválogatta szerkesztőségünk a 2021/4-es Vár Ucca Műhelybe, mint Pusztay János különleges hangvételi esszépróját.

Könyvek

Botár Úszómester néhány szezonra

Botár Attila Úszómester néhány szezonra című kötetének megjelentetése rendhagyó módon történhetett meg, minthogy a szerző 2019 augusztusában elhunyt. Kiadónk és városunk fontosnak tartja a befejezett életművek azon részének hozzáférhetővé tételét, amelyek a szerző életében nem jelenhettek meg. Botár Attila előző kötete, a Mire készültök csillagok című, sajnos ugyancsak a fenti időpont után jelenhetett meg, habár annak előkészítésében még részt tudott venni a szerző.

A mostani kötet regény, amely az író-költő komlói éveinek emlékét idézi meg. Szerencsére a szellemi hagyaték örököseivel, a családdal jó kapcsolatot ápolunk, a kézirat szöveggondozottan, tördelésre kész állapotban került hozzánk, így a tördelés a hagyományos keretek közt történhetett meg.

A könyv a Vár Ucca Műhely Könyvek sorozat 61. kiadványaként jelent meg.

Csányi Erzsébet Vajdasági diptichon

Csányi Erzsébet, a neves vajdasági irodalomtudós azon tanulmányait tartalmazza a kötet, amelyek Sziveri Jánosról és Fenyvesi Ottóról, az ő költészetükről szólnak. A kötet különlegessége, hogy a két ikonikus lírikussal, akik a Vajdaságból származtak el, olyan értelemben is megismerteti az olvasót, mint akik úgy jártak külön utat, hogy mégis hatottak egymásra és inspirálták egymást. Két habitus, mégis a legfontosabb értékekben azonos szellemi világ, amit az irodalomtörténész e könyvében elemez, amelynek egymással kapcsolatos vonatkozásait feltárja.

A Nemzeti Kulturális Alap illetékes szakmai kollégiumának jóvoltából lehetővé vált ennek a közönség és a szakma szempontjából is fontos kötetnek a megjelentetése.

Röviden, Csányi Erzsébet kötete egy újabb olyan kiadványunk, amelyre büszkék lehetünk, sikerrel küzdöttünk meg a szakmai, a technikai nehézségekkel. Időszerűvé válhatott a könyv hazai és határon túli bemutatása.

Fenyvesi Ottó 66

Fenyvesi Ottó 66 című kötetének megjelentetése, előkészítése és megvalósulása részben kiadónk sokéves gyakorlata szerint történt. Könnyebbség volt a korábbi könyvekhez képest, hogy a szerző már magában a nyomdai előkészítésből, a belső és borítóra való képanyag kiválasztásából, elhelyezéséből is kivette a részét. Az Nemzeti Kulturális Alaptól kapott támogatás lehetővé tette, hogy a válogatott verseket tartalmazó könyv keménytáblás formában és színes képi illusztrációkkal láthasson napvilágot. A látványanyagot Bánki Ákos képzőművész munkáinak reprodukcióiból válogatta maga a költő.

Az impozáns megjelenésű kötet egy remek válogatást ad a József Attila-díjas lírikus verseiből. A kezdeti poémáktól egészen a közelmúlt műveiig ad ízelítőt. A hosszúversek mestere a más formai közelítésű versekkel is megmutatkozik. A punk csakúgy áthatja a sorokat, mint az elégikus nosztalgia. Fenyvesi ifjúkori tüze érintkezik a gyermekkori emlékek felszínre bukkanásával.

A kötet a Vár Ucca Műhely Könyvek sorozatban a 62.-ként jelent meg.

Őrtüzek (Fiatalok Trianonról)

A fiatalok pályáztatása révén született kiadványt ünnepélyes keretek között mutathattuk be. Arculatában a Babér és tölgy (2019) című első világháborúra emlékező kiadványunkra kívántunk egyértelmű hasonlóságra törekedni. Az ünnepélyes keretek itt azt jelenti, hogy a pandémia következtében elhalasztott, elmaradt trianoni békediktátummal kapcsolatos megemlékezések pótlásaként a Veszprém város országzászlajánál tartott tisztelgés alkalmával Porga Gyula polgármester úr adta át a díjazásban részesült pályaművek alkotóinak az írásaikat elismerő oklevelet 2021. június 4-én. Az Óváros téri felemelő programot követően valamennyi pályázót meghívtuk a részletes eredményhirdetésre a Művészetek Háza Veszprém – Dubniczay-palota udvarára. A méltatások mellett szerét ejtettük annak is, hogy az írásaikkal jelentkezőket tanácsokkal lássuk el. A díjazottak publikálási lehetőséget kapnak a Vár Ucca Műhely hasábjain.

A pályázaton a következő szerzők és művek vettek részt: Ivánovics Beatrix – Katica férjhez megy (Budapest), ez az írás első helyezett lett; Éltető Erzsébet – Ajtó, ablak nyitva (Veszprém–Várpalota), ez a munka lett a második helyezett. Rizsányi Zoltán – A karó (Keszthely), novellája a harmadik helyet érdemelte ki. További a pályázatra beérkezett írások: Illés Kinga Száva – Elszakítva (Nagyatád), Somogyi Csaba – Egy meg nem jelent újságcikk, Kállay Gyopár – Gramofon (Érd), Kanik Szabolcs Kristóf – Átok és áldás (Gyula)

A kötet Veszprém Megyei Jogú Város támogatásával jelent meg. A pályázati kiírást a nyomtatott és az elektronikus médiában is meghirdettük. Az eredményhirdetésről tudósítások jelentek meg a sajtóban. A helyezéseket külön erre felkért zsűri döntötte el. A zsűri tagjai: elnök Fenyvesi Ottó (József Attila-díjas költő; a Vár Ucca Műhely főszerkesztője), tagok – Perlakiné Scharf Claudia (Városháza, Kulturális csoportvezető, szerkesztő), Kilián László (író, irodalmi programigazgató; szerkesztő)

Búzás Huba Évszázadok feje fölött

Búzás Huba Évszázadok feje fölött – elmélkedéseink a poézis filozófiája tárgykörében – című legújabb munkájában nem kevesebbre vállalkozott – mint ahogy az esszé alcímében olvasható – a poézis filozófiájának, vagyis lét-, ismeretelméletének és metafizikájának vizsgálatára.

Búzás Huba – a többkötetes szerző – már előző kötetében, az Ég Föld Emberek című lírai eposzában (2020) is merészen újat alkotott: eposztrilógiát. Ebben az alkotásában is következetes önmagához. Olyanra vállalkozik, mint előtte mások nem: a költészet filozófiájával kapcsolatos gondolatait osztja meg velünk három fő szempont vizsgálata és rendszerezése alapján. Az esszé kulcsszavai adják a mű gerincét: ontológia – gnoszeológia – metafizika. Ezek köré a fogalmak köre építi fel összegző szándékkal filozofikus elmélkedését.

Éltető Erzsébet Szív/Rag/Tapasz

Éltető Erzsébet Szív/Rag/Tapasz című kötetének megjelentetése az elsőkötetes veszprémi, illetve Vár Ucca Műhely szerzők sorozatban (Aris pars prima laborum I.) valósulhatott meg a VEB 2023 EKF-nél elnyert pályázat támogatása révén. Elsőkötetes szerzőknél külön kihívás a szerkesztők számára, hogy az irodalmi munkákat, verseket más szempontok alapján kell válogatni, az irodalmi anyagot segítő kritikával szükséges megrostálni, alakítani a szerző autonómiájának megtartásával.

A cél az volt, hogy ne egy egyszerű beköszönő irodalmi jelentkezés legyen, sokkal inkább egy jelentős lírai anyag hívja fel magára az olvasók, a szakma figyelmét. Ezt a törekvést – együttműködve Éltető Erzsébettel – remekül sikerült realizálni. A korábbi és a közelmúltban született verseket négy ciklus foglalja magában: Egy kis karcolás, Badtrip, Szervátültetés a kisszobában, Légzőgyakorlatok.

Egy nagyon erős irodalmi anyaggal jelentkezhetett e könyvben Éltető Erzsébet költő.

A kötet bemutatója a Veszprémi Mini Könyvhéten 2021. szeptember 16-án, csütörtökön az eseménysorozat részeként valósult meg, de további bemutatóit is tervezzük 2022-ben Veszprémben és Várpalotán.

Cholnoky Jenő

Cholnoky Jenő önéletrása eredetileg a jeles geológus kerek évfordulójára (1870-1950) jelent volna meg, amelyet a Covid-világjárvány és a védekezésül bevezetett karantén akadályozott meg. A könyv megjelentetésére – miután sikerrel pályáztunk a Nemzeti Kulturális Alapnál ebben a tárgyban – a VEB 2023, EKF-hez pályázatot nyújtottunk be azzal, hogy a Művészetek Háza Veszprém és a Kalligram Kiadóval közös kiadásában történjék meg.

A projekt célkitűzése, hogy Veszprém múltjának egyik legjelentősebb alakjának méltó emléket állítsunk egy reprezentatív kiadvánnyal, amely megfelel a szakmai és az általánosságban vett olvasóközönség igényeinek, elvárásainak.

Gál Csaba Ellenszer című verseskötete

A szerző kezdeményezésére és a Vár Ucca Műhely szerkesztőségének szakmai támogatásával jelentettük meg a könyvet. A kiadás, szerkesztés költségeit a költő vállalta magára, de minthogy folyóiratunk rendszeres szerzője, azaz irodalmi kvalitású művek közreadásáról van szó, szerkesztőségünk, kiadónk örömmel állt a kiadvány mögé.

Gál Csaba a Lánosz Kornél - Szekfű Gyula Ösztöndíj Alapítvány ösztöndíjában részesült a könyvben szereplő versek megírására, ekként a művészeti értéket ez is hitelessé tette.

A kötet 2021 decemberében készült el.

A borító és a ciklusokat bevezető képanyag Pék Eszter Anna képzőművész munkáinak reprodukciói.

A kötet a Vár Ucca Műhely Könyvek sorozat 66. tagjaként jelent meg.

Rendezvények

Könyvből várat – Várból könyvet / Mini könyvhét Veszprémben

Tekintettel a járvány utáni körülményekre a város könyvhetét a hagyományostól eltérő helyen rendezte meg a Művészetek Háza Veszprém. Rendhagyó színhelyen, a Művészetek Háza Veszprém – Dubniczay-palota udvarán 2021. szeptember 14-től 17-ig tartottuk meg a könyvhetet.

Mindennap 14 órakor nyitott a könyvhét: délután, este zenei eseményekkel is vártuk a közönséget. A vár egyházi épületeinek küszöbön álló felújítása miatt több intézmény és hivatal vonult ki egy időre a Veszprém szívében található történelmi városrészből, ugyanakkor az itt jelenleg is működő intézmények most is hangsúlyozni szerették volna és szeretnék: az érdeklődők rendelkezésére állnak.

2021. szeptember 14-én indult a programsorozat. A műsorközlő minden nap Gecs Mónika, riporter volt. A kora délutáni időszakban tartottuk Botár Attila Úszómester néhány szezonra című regényének, Virág Zoltán Nyelvi mozaikok és kulturális rezonanciák című tanulmánykötetének bemutatóját.

A könyvhét kínálatáról, könyv- és folyóiratajánlókat valósítottunk meg, köztük a Vár Ucca Műhely legfrissebb számával.

Ajánlottuk és ismertettük Bakonyi István Írók, költők nyomában című tanulmánykötetét; Rybár Olivér A Cholnoky család története című kötetét Márkusné Vörös Hajnalka közreműködésével, aki a szerkesztésben is részt vett, illetve a kiadót képviselte.

Az ünnepélyes megnyitót ezek utánra időzítettük. Porga Gyula, VMJV polgármestere mondott köszöntőt, ekkor már szép számmal összegyűlt a közönség.

A VEB 2023 VELED ezen a napon új állomásához érkezett – a könyvhét-megnyitón az Európa Kulturális Főváros 2023 programsorozatból a művészeti és kreatív projekteket ismerhették meg az érdeklődők.

Bemutatkozott a Művészetek Háza Veszprém EKF programját megvalósító szakmai csapat. A részletekről Grászli Bernadett, az intézmény munkatársa szólt.

Ezt követően Can Togay János, a VEB2023 EKF művészeti és kreatív főtanácsodójának vezetésével az egyes projektek felelősei beszéltek a képző-, film- és fotóművészeti, illetve az irodalmi, színházi és digitális programokról.

Szeptember 15-én folytatódtak a mini könyvbemutatók. Kanyár Erika Megszentelt pillanat című kötetével ismerkedhettünk meg. A VENŐKE részéről H. Marton Júlia Van neked Volt című kötetét és H. Peterdy Ilona Csengők meséi című könyvét és szerzőjét Kanyár Erika mutatta be.

Búzás Huba Évszázadok feje fölött című esszékötetének bemutatóját követte Szatmári-Nagy Anikó Búzás Huba költői élete című könyvének ismertető beszélgetése. Érdekes beszélgetés keretében ismerhették meg a jelenlevők Géczi János A napcsíkos darázshoz című könyvét.

Utána némi késéssel indult el a Veszprémi Jam Session. E zenéléssel zárult a második nap.

Szeptember 16-án a koradélutáni kezdő eseményen Csuha István Szobornék városa című könyvét mutatta be Herth Viktória művészettörténész. Ezt követte Tungli M. Klára Tüzes jégvirág című kötetének bemutatása, majd Csaba Lilla Holt terek tükrei című kötetét ismertette a szerzővel folytatott beszélgetésen Schreiber Márta, az EKMK igazgatóhelyettese.

A folytatásban Éltető Erzsébet Szív/rag/tapasz című verseskötetének bemutatójára került sor, amely a szerző első kötete, a kötet megjelenését az EKF 2023 támogatta.

Fenyvesi Ottó 66 és Paloznak overdrive című köteteinek bemutatója után Csányi Erzsébet Vajdasági diptichon című tanulmánykötetének ismertetője következett.

Domján Gábor A megfelelő mélység című könyvéről Ladányi István irodalomtörténész izgalmas beszélgetést folytatott a szerzővel.

Király Levente, író-költő, a Corvina Kiadó főszerkesztője beszélgetése Csóka Judittal a megjelent köteteiről (a szerző meseterapeuta, pszichológus, író) a Líra-Móra veszprémi könyvesboltja jóvoltából történhetett volna meg, ha a meghívottak a járványveszélyre hivatkozva vissza nem léptek volna.

Napi záróprogramként megint zene marasztalta a könyvhét iránt érdeklődőket. Fellépet a Latin Trió. A számok Spanyolországból, Közép- és Dél-Amerikából származó zenéket jelentettek.

Szeptember 17-ét a hagyományokhoz híven a Könyvnap a gyerekeknek című sorozat jelentette. Örömdobolás volt Francia Dániel közreműködésével. A Kabóca Bábszínházzal játszhattak a gyerekek. Bárányos játéktér – interaktív játék várta őket; úgy mint a – Guruló bárány, – Birkanyírás, – Barionett, – Bárányterelgetés, – Farkasetetés.

A könyvhét zárását a kicsiknek szól társasjáték jelentette, ennek részeként kis vetélkedőt rendeztünk jutalmakért.

Együttműködő partnereink voltak: Eötvös Károly Megyei Könyvtár, Kabóca Bábszínház, Kölcsey-Kossuth Könyvesbolt, Líra-Móra Könyvesbolt Veszprém, Magyar Irodalomtörténeti Társaság Veszprém Megyei Tagozata, Napkút Kiadó, Veszprém Megyei Honismereti Egyesület

Olvasólámpa

Vörös István – 2021. június 17.

Kemény Zsófi / Olvasólámpa 2021. június 29.

Ladányi István / Olvasólámpa, 2021. július 15.

Balázs Attila / Olvasólámpa október 27.

Can Togay (János) / Olvasólámpa, 2021. november 16.

Szócsízió – Névmágia / Nyelvi vetélkedősorozat

Az első négy eseményt szabad téren, a Dubniczay-palota udvarán tartottuk:

május 26. téma: A bika csillagkép a szellemtörténeti hagyományban

június 2. téma: Hermész a görög mitológiában

június 30. téma: Rák csillagkép és változatai a szellemtörténeti hagyományban

július 21. téma: Az oroszlán csillagkép és a mitológiai Heraklész

Az őszi események helyszíne a Vass László Gyűjtemény volt:

november 11. Márton napi hagyományok

november 24. Advent mint ünnepkör

A Hamvas Béla Kör

A szerveződést az Utas és Holdvilág antikváriummal közösen alapította a Művészetek Háza Veszprém. A koncepció szerint egy eseményt az Antikváriumban, egyet intézményünkben, havi rendszerességgel.

Az év folyamán a következő programok valósultak meg 2021-ben:

Július 14. – Alakuló ülés Szakács Gáborral a Hamvas életműsorozat egykori szerkesztőjével (Antikvárium)

Augusztus 23. – Sava Babic, azaz Hamvas Béla szerbiai fordítója és népszerűsítője; Fenyvesi Ottó költő diaképes előadása (Művészetek Háza Veszprém – Vass-gyűjtemény)

Szeptember 23. – Az egész világ a tiéd; beszélgetés Nguyen Hong Nhung-gal, Hamvas Béla vietnámi fordítójával (Antikvárium)

November 18. – Vendégünk Teresa Worowska, aki lengyelre fordított több Márai, illetve Hamvas Béla művet

November 22. – Vendégünk Péntek Orsolya, író és képzőművész, akinek akkor nyílt kiállítása Hamvas Béla Tabula smaragdina című esszéjének ihletésére. A festőművész néhány festményét is elhozta.

„Az irodalom utcája az utca irodalma” / Irodalmi séta 2021. október 5.

A Szentháromság térről induló irodalmi séta Fenyvesi Ottó, Korinek Janka és Somogyi Csaba költők és Kilián László közreműködésével valósult meg.

Kihelyezett irodalmi eseményeink/rendezvényeink

Paloznak, faluház 2021. június 19,

Zongor Gábor kiállításának megnyitóját követően A Vár Ucca Műhely folyóirat mutatkozott be Fenyvesi Ottó, Korinek Janka, Varga Richárd és Kilián László közreműködésével. A négy szereplő rendszeresen publikál a veszprémi megjelenésű lapban.

Széki Patka Szeglet

Felolvasás Széki Patka László emlékére a költő születésének évfordulóján. Felolvasnak Széki Patka László barátai, pályatársai, ismerősei és családtagjai.

2021. július 23-án a Kávé- és Teaház az Íródeákhoz (Az Eötvös Károly Megyei Könyvtár felső udvarában).

Lovas, Nagy Gyula Galéria 2021. augusztus 13. Punk Költők Társasága

Fenyvesi Ottó és Tóth Kína médiaművész kötetbemutatója; moderátor Nemes Z. Márió

Két költő, akikhez közel áll nemcsak az írott szó, de a zenei hang is. Egyik a rock'n'rollt szereti, másik az experimentális hörgést. A Garten irodalmi felolvasóestjén Tóth Kína Írmag és Fenyvesi Ottó 66 című kötetét mutattuk be nem mindennapi módon közös szervezésben a Nagy Gyula Galériával.

Az esemény moderátora Nemes Z. Márió költő, író, publicista, esztéta volt, aki tavaly mutatta be a Gartenen Barokk Femina című rendhagyó kötetét.

Székesfehérvár – Királykút Emlékház 2021. október 14.

Fenyvesi Ottó 66, illetve Paloznak overdrive és Bakonyi István Írók, költők nyomában című köteteinek bemutatója. Moderátor: Kilián László.

Az összejövétel a veszprémi és székesfehérvári irodalmárok termékeny szakmai-művészeti kapcsolatának megnyilatkozása volt.

Horizontális és közösségsszervező törekvéseink

2021-ben felvettük a kapcsolatot a Vakok és Gyengénlátók Veszprém Megyei Egyesületével, és önkéntesek segítségével tárlatvezetést és közös, díszített agyagtégla-készítést tartottunk egy kis csoportjuknak, ami nemcsak nekik, nekünk is különleges élmény volt. A következő években, csatlakozva az EKF horizontális célkitűzéseéhez, még nagyobb hangsúlyt fektetünk speciális igényű látogatóink kiszolgálására. Többek között a felújításra kerülő és új funkciókkal bővülő épületeinknél már a tervezési szakaszban ügyeltünk ezek akadálymentes megközelítésének kialakítására. Kollégáink idegen nyelvű képzésével, kiállításaink többnyelvű felirataival segítjük a magyarul nem beszélő vendégeinket.

A Három Király, Három Királynő Alapítvány munkatársaival elkezdtünk egy közös munkát tereink gyermekbaráttá tételéért. A Dubniczay-palota udvarán terveink szerint egy, a művészetekhez kapcsolódó, ötletes játszarkot fogunk kialakítani egészen kis gyermekek számára. Rendezvényeinken továbbra is nagy hangsúlyt fektettünk a környezet terhelésének minimalizálására; mosható poharakkal, üvegkancsókkal, mosogatható tányérokkal. Az esetlegesen előforduló műanyag hulladékokat külön gyűjtjük, és mivel a Várban nem megoldott a szelektív szemétszállítás, ezeket kollégánknak saját kocsijával a város egy más pontján található gyűjtőbe szállítja. Kommunikációnkban előnyben részesítettük az elektronikus kommunikációt a papíralapúval szemben. A műtárgyak csomagolásánál felhasznált anyagokat újra felhasználjuk.

- Június 21-én az Eötvös Károly Megyei Könyvtár középiskolások számára rendezett, Veszprém retro című tábora az 1970-es éveket mutatta be a fiataloknak. Az egyik délután programja a belvárosban, a '70-es években felállított köztéri szobrokról szólt. Rövid belvárosi séta után a Dubniczay-palotában a városban másutt található korabeli alkotásokról, valamint az ország más településein található ikonikus, korabeli köztéri szobrokról tartott dr. Herth Viktória művészettörténész kollégánknak előadást. Ezt követően múzeumpedagógiai foglalkozáson a diákok agyagból kis méretű szobrokat készítettek.

- Július 15. A budapesti Festőművészetet Kedvelők Köre (nyugdíjasklub) Veszprémbe járt. A Vass – gyűjteményt Grászli Bernadett, a Dubniczay-palotát és az Irokéz Gyűjteményt dr. Herth Viktória mutatta be. Majd művészettörténész kollégánknak szobortól szoborig sétával kísérték a csoportot Debreczeni Zoltán festőművész műtermébe.

- Szeptember 14-én a Séd könyvek sorozat első kiadványaként jelent meg Csuhai István Szobornék városa című könyve. A szerzővel közösen dr. Herth Viktória szoborsétát vezetett az egyetemi városrészben, a könyvben szereplő köztéri szobrokat értékelve, elemelve.

- Szeptember 24-én Csabai Tibor grafikusművész 60+ című kiállítása a járvány miatt megkésve, a művész 60. születésnapja alkalmából nyílt Ajkán, a Nagy László Művelődési Központban. Az elmúlt 12 év alkotásait bemutató tárlatot dr. Herth Viktória nyitotta meg.

- Október 6-án a Veszprémi Nők Kerekasztala idén is megrendezte az amatőr kézműves és képzőművészeti kiállítását a Hangvilla folyosóin. A bemutató kurátori feladatait 2021-ben már második alkalommal dr. Herth Viktória kollégánknak látta el.

- Október 30-án műgyűjtőkből és művészetbarátokból álló baráti társaság látogatott a Modern Képtár-Vass László gyűjteménybe. Az érdeklődők között jelen volt Stefanek Gertrúd kétszeres olimpiai bronzérmes, világbajnok törvívó, Császári Attila világbajnoki ezüstérmes öttusázó, sportdiplomata, Horkai György olimpiai bajnok vízilabdázó.

Múzeumpedagógia

Célunk a 2021-es évben is az volt, hogy az alkotómunkát közelebb vigyük az emberekhez. Ehhez lehetőséget biztosítottunk kicsik és nagyok számára egyaránt. Egyrészt kiállításainkon keresztül, másrészt azon kívül is. A megnövekedett online tanulási idő és tér nemcsak feladat, de lehetőség is a számunkra. Hiszen felértékelődtek a valódi emberi kapcsolatok, a valós térben, valós anyagokkal, valódi találkozásokkal eltöltött idő. Az alkotómunkán keresztül megtapasztalható csend és béke állapota. A rajtunk kívülálló, megváltozott helyzet tehát pozitív értelemben kihívás adott számunkra. Célunk volt a 2020-as év tapasztalatait megvizsgálni és eszerint változtatni a technikai, logisztikai, higiéniai feladatokon túl az emberi, szakmai részt illetően egyaránt. A foglalkozások kapcsán felmerülhet a létszámhatárok csökkentése, intimebb, kisebb csoportoknak szóló kivitelezése. Az eddigi tapasztalatok alapján ezeken a területeken látjuk a megújulás lehetőségét. Biztató jelnek tekintjük, hogy a megváltozott körülmények között is nagy az érdeklődés múzeumpedagógiai foglalkozásaink iránt.

Foglalkozások

Könnyed véletlen

Kiállítás: „sietni akarsz, de látod, hogy lassú vagy” / Somody Péter Munkácsy díjas festőművész kiállítása

A múzeumpedagógiai foglalkozáson bevezettük a gyermekeket abba a festői világba, amelyet ez a kiállítás képviselt. A műveket a geometrikusabb, szabályosabb formák és a véletlenszerűen kialakuló csorgatott foltok vagy szórt felületek feszültsége - párbeszéde és könnyed, vidám színek jellemezte. A foglalkozás követte a művész által alkalmazott festészeti eljárást (maszkolás, csorgatás) és színhasználatot. „Hasonló” képeket szerettünk volna létrehozni a művész által követett gyakorlattal.

Csillagképek

Kiállítás: / TÉRMOZGÁS - Movement in Space

A foglalkozás Lossonczy Tamás a Vass-gyűjteményben kiállított műveihez készült.

Megint az adott festői világ volt a „sorvezetőnk” a múzeumpedagógiai koncepció kialakításánál.

Amit leköveltünk:

- a művek alapelemei a geometriából jól ismert pont és vonal
- a pontok tetszőleges összekötése nyomán kialakuló „csillagképszerű” ábrák
- a pontokat és vonalakat vonalzó nélkül hoztuk létre
- Festéssel, ecsettel és szabad kézzel dogoztuk át a geometria szigorú rendszerét.

A csillagképszerű hatás miatt megragadtuk az alkalmat és beszélgettünk a 2021-es évet jellemző csillagállásról. Arról, mit jelent a Szaturnusz a Bakban. Önismeretünket fejlesztettük azzal, hogy megbeszéltük, mik azok az emberi tulajdonságok, viselkedésformák, amelyeket ez a csillagállás tükröz a számunkra.

Bármilyen lehetséges

Kiállítás: „Hiszünk a halál előtti életben” - Irokéz Gyűjtemény

A múzeumpedagógiai foglalkozás Szűcs Attila az Irokéz Gyűjteményben látható művéhez készült. (Szűcs Attila: Cím nélkül, 1994., 95X275cm, olaj, vászon)

A mű sejtelmes világot tár elénk, amelyen egy kert látható. Ehhez a műhöz többféle alkotó foglalkozást is írtunk, amelyek a Dubniczay-palotában valósultak meg, az alsó tagozatos korosztály számára készültek.

Beszélgettünk arról, miféle kertek léteznek, milyeneket ismerünk. Vagy arról többek között, hogy mivel jár, milyen életmódbeli változásokat okoz, ha kertünk van. Ez pozitív vagy negatív életmód-e a számunkra? Felidéztünk magyar közmondásokat, más irodalmi, zenei alkotásokat, amelyekben megjelenik a 'kert'. Verseket, közmondásokat mondtunk, énekeltünk és eljutottunk a Bibliában szereplő Kertig, a Paradicsomig is.

Az alkotó feladatban színes gyurmából mindenki megmintázhatta álmai kertjét egy általa kiválasztott formájú süteményes tálcára.

Csillogás

Kiállítás: Balatoni színek / Bokros Júlia keramikusművész kiállítása

A hozzánk látogató pedagógus külön kérésére ennél a foglalkozásnál a központi témánk egy őszi, balatoni táj megmintázása volt, domborműszerűen és színesen. A színezésnél a kiállított műveket jellemző látványt alapul véve a csillogó, lüszteres festésből indultunk ki.

A gyermekekkel először megbeszéltük, hogy mi egy legegyszerűbb tájkép jellemzője. Gyakorlatilag elég, ha egy papírlapra bárhová egy vízszintes vonalat húzunk és azt már tájképként értelmezzük. (Érzékelés-lélektan.) Nem beszélve arról, ha még egy kört vagy sarlót is teszünk erre a papírlapra. Ebből az egyszerű alapotívumból kiindulva mindenki megmintázhatta fehér gyurmából saját „balatoni” táját. A domborművet arany, ezüst, bronz, stb. temperával színeztük, sőt... A végén finoman még csillámporral is megszórtuk a száradó festéket.

Így adtuk vissza egy őszi, balatoni táj csodálatos színhangulatát egyszerű eszközökkel.

Veszprémi Vizuális Műhely. W:I:M

Terveink között sok minden szerepelt, amelyeket nagyban a rajtunk kívülálló, megváltozott helyzet alakított. Elsődleges célunknak továbbra is azt tekintettük, hogy a fiatalokat bevezessük az alkotómunkába. A Veszprémi Vizuális Műhelyben a hagyományokhoz híven továbbra is a professzionális minőséget céloztuk meg mind a gyakorlati munkában, mind az elméleti, művészettörténeti háttérismeretek szempontjából. Ezt a törekvést az online térben ugyanúgy megtartottuk, elvárjuk és gyakoroljuk, mint a személyes munka alkalmával. Így biztosíthatjuk a megváltozott körülmények között is a fiatalok közép-és felsőfokú felvételikre való felkészülését és céljaik támogatását függetlenül attól, hogy az online térben vagy személyesen találkozhatunk.

Hungarikum-program / Tegulárium

A Dubniczay-palotában lévő téglagyűjtemény ipar-, kor-, kultúr- és művészettörténeti szempontból nagyon értékes kiállítási anyag és nem csak Magyarországon. Megőrzése, gyarapítása, kiállítási anyagának leírása (nyilvántartás) és annak újrendezése az intézmény és a város érdekét szolgálja: az intézmény esetében ez a látogatói számot, ebből adódóan pedig a Művészetek Háza Veszprém ismertségét növelné még inkább a jövőben. A jelen kor követelménye az, hogy egy, a téglagyűjteményhez hasonló kiállítás érdekes, izgalmas, érthető és áttekinthető legyen minden korosztály számára, akár tárlatvezetés nélkül is. Ebben a téglagyűjteményben olyan potenciális lehetőségek rejtőznek még, amelyek miatt a fenti szempontok figyelembevételre megkerülhetetlenné vált. Ez, és a téglák történetének, bélyegjeleinek egyre pontosabb ismerete kívánja meg, hogy több évtized elteltével az új kiállítás megvalósítása aktuálissá és a Művészetek Háza Veszprém nevéhez méltóvá váljon. Ennek a célnak eléréséhez igyekszik hozzájárulni a jelen tervezet.

A Laczkó Dezső Múzeum (LDM) kezelésében lévő 1.207 darabból álló kiállítási anyagnak nyilvántartásba vétele – a tervek szerint – 2021 első negyedévében elkészült. Ezzel párhuzamosan folyik a Művészetek Háza Veszprém (MHV) munkatársai által gyűjtött 550 darab bélyeges téglát leíró nyilvántartás pontosítása is. Ez utóbbi már naprakésznek mondható.

Téglakiállítás Zircen. Többéves együttműködés jellemzi a Művészetek Háza Veszprém és a zirci Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház kapcsolatát. Dubniczay István személye az összekötő kapocs a két intézmény között, a veszprémi Dubniczay-palota megépítése után nem sokkal a kanonok Zircre költözött, s ott felépítette azt a házat, amelyben ma a Reguly Antal Múzeum és Népi Kézműves Alkotóház működik. Korábban is volt már Zircen téglakiállításunk. 2021-ben a Kulturális Örökség Napjai alkalmából szeptember 18-19-én a Dubniczay Napok Zircen című rendezvényen vettünk részt. Ennek keretében bemutatták a település múltját ismertető könyvet, kézműves foglalkozások, régizenei koncert és népmese előadás szerepelt a programban. A Tegulárium gyűjteményéből bemutatót állítottunk össze olyan téglákból, amelyek Dubniczay István éneklő kanonok életútját mutatják be. Nagy sikert aratott a kiállítás, részben az izgalmas installáció, részben a „mesélő téglák” miatt. A jelenlévőknek tárlatvezetést tartottunk, a gyerekek pedig kis méretű téglákat készíthettek.

Nemzetközi kapcsolatok

Geheimnisvolle Orte Projekt – 2021-2024. Összefoglaló a 2021. szeptember 30. – október 2. között Bécsben megvalósult megbeszélésről. Veszprémet Dohnál Szonja kolléganőnk képviselte. A projekt nyitó találkozásán jelen voltak: Dr. Swantje Volkmann (Ulm), Dr. Méhes Márton (Bécs), Jonas Bolle (Stuttgart), Jakob Kinz (Bad Ischl), Izabela Masič (Novi Sad), Dohnál Szonja (Veszprém). (Wolfer Andrea, a temesvári koordinátor nem tudott jelen lenni betegsége miatt.) A 3 napos megbeszélésen a projekt alapjait és időtervét fektettük le. A résztvevő országok koordinátorai megismerték egymás munkáját és a városuk kulturális életét. A program célja, hogy a művészek segítségével Kelet-, Dél-Kelet-Európa, valamint Nyugat-Európa szorosabb kapcsolatba kerüljön egymással. Olyan helyeket keresünk 16 és 25 év közötti diákok kutató munkája segítségével, melyek az adott régióban titkosak, kevésbé láthatóak, de mégis sokat mondanak a városról, régióról, ugyanakkor a várost és régiót egész Európában ismertté tehetik. A cél, hogy a Duna Régióra felhívjuk a figyelmet, nagyobb nyilvánosságot kapjon.

Meghatároztuk a projekt időtervét: Geheimnisvoll

2022. május 8-15. – Projekthét Novi Sad-ban

Résztvevők: Timișoara, Veszprém, Baden-Württemberg, Novi Sad

2022. július 7-10. – Részvétel és prezentáció a Nemzetközi Duna Fesztiválon Ulm/Neu-Ulm-ban

Résztvevők: Timișoara, Veszprém, Baden-Württemberg, Novi Sad

2023 első felében – Projekthét Veszprémben

Résztvevők: Timișoara, Bad Ischl, Veszprém

2023 ősze – Projekthét Timișoara / Temesváron

Résztvevők: Novi Sad, Baden-Württemberg, Timișoara

2024 első felében – Projekthét Bad Ischl-ben

Résztvevők: Veszprém, Novi Sad, Bad Ischl

2024 júliusa – Részvétel és prezentáció a Nemzetközi Duna Fesztiválon Ulm/Neu-Ulm-ban

A városokat/régiókat egy-egy helyi művész képviseli, aki a diákok segítségével felkutatott titkos helyeket megismeri, majd ennek hatására egy művet készít, melynek nincs műfaji megkötése (lehet hagyományos technika, film, animáció, iparművészet, zene, irodalom).

A projekthetek keretében a különböző városokban a delegált művészek megismerik az ottani titkos helyeket, és az 1 hetes időintervallumban hoznak létre műalkotásokat a helyszínen. Az elkészült műveket a 2022-es és 2024-es Nemzetközi Duna Fesztiválon mutatjuk be.

A Művészetek Háza Veszprém 2023 tavaszán helyszínt biztosít az egyhetes projekthét megvalósítására. Ebben az időszakban biztosítani kell a résztvevők ellátását, a művészek számára szükséges eszközök beszerzését. Ehhez önálló forrás szükséges.

A kutatásban résztvevő diákok számára egy tanúsítvány kerül kiállításra, mely elismeri a projektben végzett munkájukat. A projekthéten ők is részt vesznek a közös munkában. (Ellátás önálló forrásból számukra is szükséges.) A diákok csoportja 5, maximum 10 főből áll, akik német nyelven tudnak kommunikálni, a csoport tagjainak kiválasztása, a munkájuk megszervezése, a művész kiválasztása, a projekthét megszervezése, a külföldi helyszíneken a projekthét zökkenőmentes levezetése a koordinátorok feladata. (Veszprém esetében a Lovassy László Gimnázium német nemzetiségi tagozatos diákjait, valamint a Pannon Egyetem hallgatóit vonjuk be.) A veszprémi projekthét zárásaként helyszínt biztosítunk, ahol az elkészült alkotásokat kiállítjuk, ehhez egy megnyitó rendezvényt szervezünk.

Szakmai tanulmányutak

ERASMUS + KA1 - Egyének tanulmányi / tanulási célú mobilitása KA104 - Felnőttoktatási munkatársak mobilitása/ Future Lab / Media Lab projekt

Hosszú távú tervünk megvalósítani a Future Lab / Media Lab elnevezésű projektünket, amely egy olyan hely, mely nyitva áll a nagyközönség számára, ahol a tudás és a gyakorlat nagyon különböző formái találkozhatnak. Biztosítja a tudás és a mobilitás átviteli rendszerének folytonosságát. A Veszprémben és a környéken élő polgárok együttműködésén alapuló innovációt egy folyamatként gondoljuk el, mely a társadalmi problémák megoldását kutatja a technológiák (analóg, digitális, intermedialis) és az innovatív módszertan segítségével, az érintett közösség bevonása révén.

A sikeres megvalósításhoz egy nagy tapasztalattal rendelkező madridi intézményt, a Mataderót látogatta meg a Művészetek Háza Veszprém 4 munkatársa 2021 október 3-11-ig.

A hosszú évek óta sikeresen működő rendkívül komplex intézmény felépítésének, művészeti programjainak, a kommunikáció és az oktatási módszerek vizsgálata nagyban elősegíti a veszprémi projekt megvalósulását. G. Nagy Kinga kulturális és oktatási diplomata ismertette az intézmény felépítését, az egyes részlegek programjait, valamint bemutatta a Medilab munkatársait, akiknek a segítségével a hét folyamán személyes beszélgetés keretében ismerhettük meg a Medilab és Fablab működését, közösségi bevonással működő programjait, kommunikációs tevékenységét.

LINZ / BAD ISCHL / PASSAU - 2021.szeptember 8.-11.

A tanulmányút során képzőművészeti és irodalmi kapcsolatainkat bővítettük.

Az út során az Ars Electronica fesztivál kiállításait és programjait tekintettük meg, mely a Művészetek Házában megvalósuló FiXír médialabor tervezett működéséhez nyújtott jó gyakorlatokat. A pandémia okán sajnos a programok egy jelentős része online formában valósult meg, de többek között a linzi egyetemi campus bejárása során több olyan projekttel, prezentációs formával találkozhattunk, melyek a veszprémi terveinkhez segítséget nyújthatnak. Az Ars Electronica művészeti, a technológia és a társadalmi fesztiváljának díjazott műveit a pandémia ellenére reprezentatív kiállítás keretében most is bemutatták, ahol megismerkedhettünk az aktuális trendekkel és felvetésekkel.

Bad Ischl 2024-ben lesz Európa Kulturális Fővárosa. Meglátogattuk a város kulturális intézményeit, és az Ars Electronica fesztivál egyik helyi programja kapcsán összeismerkedtünk a Salzburgi Egyetem multimédia szakos oktatóival és diákjaival, akikkel a későbbiek során együttműködést tervezünk.

A komplex szakmai tanulmányút részeként is találkozót szerveztünk Passauban. A találkozó célja, hogy 2023-ban az Európa Kulturális Fővárosi tisztet betöltő Veszprém vendégül lássa Passau irodalmának képviselőit. A találkozó sikeresen megtörtént, felvettük a kapcsolatot Reinhard Wachtveil, a Passau-Veszprém Baráti Kör elnökével, Karl Krieg költővel, a Passaui Egyetem munkatársával és Bernhard Setzwein, szabadfoglalkozású íróval, színházi szerzővel. A német felet képviselő személyiségek örömmel fogadták kezdeményezésünket és nyitottak a 2023-as, valamint a további években az együttműködésre. A remek ötletek konkrét megvalósítása 2023–2024-ben válik időszerűvé.

Beyond the Art

Intézményünk feladata, hogy projektjeinkkel Veszprémet európai színvonalú, kulturális és kreatív várossá tegyük. Mottónk: otthont adni művészetnek, művészeknek és művészet iránt érdeklődőknek. Intézményünk feladata a hazai és nemzetközi művészeti élet jeles képviselőinek és irányzatainak befogadása, bemutatása, valamint a képzőművészeti edukáció megvalósítása. Programjainkat fokozatosan fejlesztjük és az újonnan felmerülő igényekhez alakítjuk.

Jelen pályázatunkban egy több elemből álló projektet indítottunk útjára, melyet 2023-ig hónapról hónapra folyamatosan megvalósítanánk – további sikeres pályázatok függvényében. A Művészetek Háza Veszprém törzsközönsége körében már ismert és kedvelt programokat továbbfejlesztettük, új elemekkel bővítettük, új célcsoportok számára tettük elérhetővé. Erősítettük programjaink családbarát, innovatív, kreatív oldalát.

MŰVÉSZETTÖRTÉNETI ELŐADÁS segítségével közelebb kerülnünk korunk művészetéhez, a Művészetek Háza Veszprém kiállításaihoz, megértjük és megtanuljuk látni a műveket. Új érdeklődőkkel bővítettük látogatóink számát. MÚZEUMPEDAGÓGIÁN élményszerű oktatás keretében biztosítottunk különleges alkalmakat a családoknak és fogyatékkal élők számára. Bővítettük célcsoportunkat, akik később aktív részesei lesznek programjainknak. Esélyegyenlőség jegyében bővítettük tevékenységünket, és önkéntesek segítségével érzékenyítő feladatot is elláttunk (önkénteseink: Balla Ruben, Németh Fruzsina és Mann Lotti). Ebben partnerre leltünk a Vakok és Gyengénlátók Veszprém Megyei Egyesületénél, akikkel új partnerként vettük fel a kapcsolatot.

GYŰJTŐK, MŰVÉSZEK előadás keretében gyűjtők mesélnek arról, mi motiválta őket gyűjteményük létrehozásánál; miért érdemes műveket vásárolni. Programunk inspirációt ad fiataloknak a kortárs alkotások felfedezéséhez, művészek megismeréséhez és a gyűjtéséhez. A program nem intézményünkben valósult meg, kiléptünk a közösségi tereinkből. Programunk a KUNSZT dizájnbolt, galéria és közösségi térben valósult meg, új partnerként megnyerve a helyszínt.

Kádár Tibor kiállítását a Dubniczay-palota Várgalériájában nyitottuk meg, szintén a pályázat részeként.

A pályázatnak köszönhetően megvásároltuk Szilágyi László fiatalon elhunyt veszprémi képzőművész műteremlakásában található alkotásait.

KIÁLLÍTÁSSAL és irodalmi programjainkkal a helyi értékeket tártuk fel veszprémi és a régióban élő alkotók munkáinak bemutatásával. Célunk volt megismertetni a közelünkben lévő művészeti értékeket és bemutatni nemcsak a szűkebb közönségnek, hanem a régióban élő, alkotó művészeknek, művészeti egyesületeknek. Fiatal, pályakezdő tehetségeknek adunk lehetőséget bemutatkozásra, elindítva őket az ismertség útján. Ezzel kiléphetnek szűkebb környezetükből, a régióból, ezzel népszerűsítve Veszprémet.

Kapacitásfejlesztési pályázat

E pályázat keretében több programelemet valósítottunk meg 2021-ben, amelyeket 2022-ben is folytatni szeretnénk.

Jógyakorlatok, példák keresése / Figyeld meg, jegyezd meg és használd!

Tanulmányutunk eredményeként kapcsolati hálónk bővül, intézményünk nemzetközi ismertsége növekszik és közvetve a galériáink és rendezvényeink látogatószáma is növekedik. A nemzetközi kortárs képzőművészet hazai megismertetése szélesebb körben, látványosabban és izgalmasabban valósul meg. Nemzetközi ismertségünk révén olyan alkotókat és művészi irányzatokat mutatunk be a közönségnek, melyek a tanulmányútjaink nélkül nem valósulhatnának meg. Érték/innováció/minőség e hármasság mentén nemzetközi kiállításokat rendezünk galériáinkban a Veszprém-Balaton 2023 programsorozat keretében. Az előkészítő években európai városokkal/városokban konzultálunk és szerepelnek a Veszprém régiójához tartozó irodalmi szellemi körök/alakulatok, hogy a programévben a német, francia, lengyel, stb. „testvér”szerkesztőségek látogathassanak, mutatkozhassanak be Veszprémben, Balatonfüreden, illetve az agglomerációban.

Angol nyelvi képzés / Intézményünk 4 munkatársa vesz részt angol nyelvi képzésen a pályázat keretében. A tanfolyam eredményeként nyelvi készségük fejlődik, kommunikációs készségük növekszik. Közvetetten az intézményi kommunikáció színesedik. Az intézmény nemzetközi beágyazottsága, kapcsolatrendszere bővül. A Veszprém-Balaton 2023 programsorozat keretében rendezendő eseményeink többnyelvűvé válnak.

Honlap- és kommunikációfejlesztés / Fejlesztésünk nyelvi akadálymentesítés

Honlapunk angol nyelvre történő lefordítása révén intézményünk nemzetközi ismertsége növekszik, könnyebb lesz a kapcsolatfelvétel neves külföldi galériákkal, közvetve a galériáink és rendezvényeink látogatószáma növekedni fog. Honlapunk látogatottsága és nemzetközi elérhetősége folyamatosan bővül. Naprakész információval szolgálunk a hazai és a kulturális főváros évében hozzánk látogató nemzetközi közönségnek.

Európai Unió pályázat

HangSzín / zene – kép – alkotás / TOP-7.1.1-16-H-073-7 -02 pályázat

A projekt célja a város gyermek művészeti közösségeinek kreativitásfejlesztése, tehetséggondozás, innovatív, interaktív eszközökkel a családok bevonása az alkotói folyamatokba, a kultúrához való hozzáférés javítása. Programunkat alkotóközösségek, alkotók együttműködésére alapozzuk, akik korábban még nem dolgoztak közös projektben.

A programokat 2020 -2021 közötti időszakra terveztük, ami a Covid-járvány miatt egy évet csúszott, a lehetőségek, a csoportok, iskolai közösségek helyzete is sokat változott. Megszűnt a Liszt Ferenc Kórustársaság, amellyel három közösségi tematikus koncertet szerettünk volna lebonyolítani. Az Orlando Énekegyüttes vállalta az adventi előadást, bízunk benne, hogy a későbbiekben is számíthatunk rájuk. A járvány – az életkor, illetve a működés jellege miatt – elsősorban a zenei közösségek működését veszélyezteti, ezért is tartjuk fontosnak a projekt által nyújtott lehetőségeket. A tervezéskor ugyan még nem kellett számolnunk ezzel a kompenzációs küldetéssel, de mára a járvány miatt is nagy szerepe van a közösségi események megvalósíthatóságában. A járvány nemcsak a kezdés időpontját befolyásolta, több olyan programunkat kellett 2022-re halasztanunk, amelyek gyerekközösségeket érintettek volna.

A nehézségekkel együtt a körültekintő szervezésnek és a művészeknek köszönhetően valamennyi program sikeres volt, mind a kreativitásfejlesztő folyamatok, mind pedig az egyedi, a város közössége számára is nyitott események elképzeléseink szerint zajlanak, zajlottak.

A helyi értékeken alapuló projektnyitó rendezvényünk több szempontból is különleges volt. Hosszú idő után első fellépési lehetőséget kapott a Tücsök Zenekar, a Gárdonyi Zoltán Ifjúsági Kamarazenekar. A piknik jellegű program népszerű volt összművészeti jellege miatt is, képzőművészek, irodalmárok mutatták be alkotásaikon keresztül a műfajok egymásra hatását.

Interaktív előadások, beszélgetések prioritásunk is elkezdődött. Interaktív hangszerbemutató-sorozatunk három programja a Cholnoky Jenő Általános Iskolában, a Rózsa Úti Általános Iskolában valósult meg alsó tagozatos gyerekekkel, akik kipróbálhatták a hangszereket, kánonban énekeltek a zenekarral. Többen hangszertanulásra jelentkeztek az együttes vezetőjénél. Harmadik alkalommal a Művészetek Háza Veszprém hangszerbemutatóján Benkő Zsolt a gitár történetével ismerkedhetett meg a közönség. Első szalonbeszélgetésünk célja, hogy ráirányítsuk a figyelmet tehetséges veszprémi fiatal muzsikusra. A rendezvény elérte célját: mind a sajtó, mind a város közösségei részt vettek a muzsikálással egybekötött beszélgetésen. Az elkezdett Workshop programsorozat keretében megvalósuló foglalkozás során arra kerestünk választ, hogy mik a hasonlóságok és mik az eltérések két különböző művészeti ág – a zene és a képzőművészet – kifejezőeszközei között. Artkomplex programunk első alkalmával az aktuális kiállításhoz kapcsolódó művészeti foglalkozást tartottunk, ahol a hangsúly a kreativitáson, a szabad asszociáción és a szabad alkotáson volt. A projekt egyik legnagyobb vállalása a Kokas-pedagógia kreativitásfejlesztő műhely és tehetséggondozó program, amelyet az Egry úti óvoda gyermekközösségeivel valósítunk meg. A program személyiségfejlesztő, a művészetek iránti érzékenységet fejlesztő kurzus, amelyben Demel Eszter Kokas-oktató komplex eszköztárral dolgozott, nagycsoportos óvodásokkal. A zenehallgatáson, közös éneken alapuló szabad, improvizatív mozgás, a nonverbális dramatizáció, a narráció, a képi megjelenítés alkalmazása a nyitott, művészetekre érzékeny, azokat saját aktivitásként megélő és megvalósító gyermekek nevelését szolgálja. A zenei alapot magyar gyermek- és népdalok jelentik a kurzus során, bővítve a zenei ismeretanyagot is, követve a Kokas-kódex alapelveit: névéneklés, játékok, improvizációk. A programot a Veszprém Televízió, a Veszprémi 7 nap, a Vehir online felület, a Veszprém megyei Napló népszerűsítette.